

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA‘LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

NAVOIY DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI

"Tasdiqlayman"
Navoiy davlat pedagogika
instituti rektori
Sobirov B.B.

IJODIY (KASBIY) IMTIHONLAR
DASTURI
VA BAHOLASH MEZONI

60211500- "Cholg‘u ijrochiligi (turlari bo‘yicha)"
ta'lim yo‘nalishi uchun

Navoiy - 2023 yil

**Dastur O'zbekiston davlat konservatoriyasi 20__ yil __ __dagi
(__-sonli majlis bayoni) o'quv-uslubiy kengashida ko'rib chiqilgan va
ma'qullangan dastur asosida Navoiy davlat pedagogika institutida
ishlab chiqilgan.**

Tuzuvchilar:

O'zDK "Estrada cholg'u ijrochiligi"
kafedrasini, katta o'qituvchisi

A.Nazaryan

O'zDK "Estrada cholg'u
ijrochiligi" kafedrasini mudiri,
katta o'qituvchi

X.I.Nazarov

Taqrizchilar: **Azimov Baxtiyor** O'zbekiston Davlat
Konservatoriyasi "Musiqqa pedagogikasi" kafedrasini dotsenti.

Buxoro Davlat Universiteti "Musiqqa ijrochiligi va madaniyat"
kafedrasini dotsenti, pedegogika fanlari bo'yicha falsafa doktori
(PhD) F.G Nurullayev

Kirish

60211500- Kasb ta'limi: cholg'u ijrochiligi ta'lim yo'nalishlari bo'yicha ijodiy imtihon dasturi abituriyentlarning amaliy ko'nikma va malakalarini aniqlash uchun mo'ljallangan. Ushbu ta'lim yo'nalishi bo'yicha hujjat topshirgan abituriyentlar musiqiy asar ijrosi borasida ish bajaradilar. Bajariladigan vazifalar tasdiqlangan mezon asosida baholanadi.

Fanning maqsadi va vazifalari

60211500- Kasb ta'limi: cholg'u ijrochiligi ta'lim yo'nalishi bo'yicha ijodiy imtihon dasturi abituriyentlarning amaliy ijrochilik ko'nikma va malakalarini aniqlash maqsadida o'tkaziladi.

Abituriyentlarning umumiy tayyorgarlik darajasi, qobiliyati, iqtidori, bilimi, dunyoqarashi va aql zakovati hisobga olingan tarzda me'yoriy dasturni o'zlashtirish ustida ish olib boriladi.

Ta'lim yo'nalishi bo'yicha o'zlashtirishlaridan kelib chiqadigan vazifalar - abituriyentlar turli yo'nalishlarda bilimlarga ega bo'lganliklarini o'zlarining ijro mahoratini namoyish etishlaridan iboratdir. Alohida e'tibor professional darajali ijroni mukammallashtirishga, uni yuqori badiiy saviyada ko'rsatib berishga qaratilishi kerak. Tanlagan yo'nalishi bo'yicha abituriyent davr talabiga binoan dunyoqarashi keng boigan, ya'ni insoniyat madaniyati tarixi, rivojlanish pog'onalari xususan, adabiyot va san'at sohasida teran fikr yuritish bilan birga, yangi paydo boigan kompyuterlar tizimidagi jahon musiqiy dasturlari yuzasidan ham tushuncha, tasavvur, bilim va ko'nikmalarga ega boiishi shart.

Abituriyent bilimiga qo'yiladigan talablar.

60211500- Kasb ta'limi: cholg'u ijrochiligi ta'lim yo'nalishi bo'yicha o'qishga kirayotgan abituriyentlarni saralash maqsadida sinfda kirish talablariga mos dasturlarni ijro etib berishi ko'zda tutilgan.

O'qishga kiruvchi 30 daqiqagacha bo'lgan vaqt mobaynida ijro dasturini ijro etib berishi, 10 daqiqagacha vaqt mobaynida kollokvium topshirishi talab etiladi.

Abituriyentlar o'zlarini sohalari bo'yicha quyidagi bo'limlardan iborat tanlovli imtihon topshiradi:

- 1. Cholg'uda ijro dasturi;**
- 2. Kollokvium.**
- 3. Musiqa nazariyasi(Solfedjio).**

60211500- Kasb ta'limi: **cholg'u ijrochiligi ta'lim yo'nalishiga** ariza topshirgan barcha abituriyentlar belgilangan ro'yxat asosida, tayyorlangan dasturni yakka tarzda, jo'rnavoz jo'rlikida yoddan ijro etishadi.

Abituriyent asarlar nota matnini xatosiz, asarning sur'atini ko'rsatilgan tezlikda, ijro shtrixlarini to'g'ri qoilagan holda, intonatsiya sofligiga amal

qilib, barcha artikulyatsiya talablarini bajarib, shuningdek, pozitsiya va applikatorani to'g'ri qo'lagan holda, asarni badiiy mohiyati va milliy xususiyatlarini to'liq ochib bergan holatda ijro etib berishi zarur. Asarda musiqiy ifoda vositalarining qo'llanishi, tovush kuchi va uni boshqarish, hamda uning sifati asosiy ahamiyatga ega.

KOLLOKVIUM

Kollokviumda quyidagilar aniqlanadi:

Abiturentning klassik, estrada, jaz, an'anaviy musiqa soxasidagi bilimlari darajasi; adabiyot va san'at bo'yicha umumiy eruditsiyasi; davlat mustaqilligidan keyingi davrdagi O'zbekistonda musiqa san'atining rivojlanishiga doir asosiy hujjatlardan xabardorligi. Ijodiy imtihon abituriyent tomonidan bajariladigan amaliy ish quyidagi mezon asosida baholanadi:

1. Cholg'uda ijro dasturi

№	Ijro talablari	To'liq javob uchun ball
1.	Asar nota matnining to'g'riligi	8,6
2.	Tovush sifati va uni boshqarish	8,6
3.	Applikaturaning qo'llanishi	8,6
4.	Sahna madaniyati	8,6
5.	Artikulyatsiya talablarining bajarilishi	8,6
6.	Musiqiy ifoda vositalarining to'g'ri qo'llanishi	8,6
7.	Shtrix va dinamik belgilarning ishlatilishi	8,6
8.	Intonatsiya sofligi	8,6
9.	Asar xususiyatini ochib berilishi	8,6
10.	Sur'atning to'g'ri tanlanishi	8,6

Ijro dasturi bo'yicha to'plash mumkin bo'lgan maksimal ball - **86 ball**

2. Kollokvium

№	Savollar mazmuni	To'liq javob uchun ball
1.	Asarga oid savollar	4
2.	Musiqiy cholg'ular bo'yicha savollar	4
3.	Musiqa adabiyoti bo'yicha savollar	4
4.	Asarning shakl nuqtai nazaridan tahlili	4
5.	Puflama va zarbli cholg'ular ijrochilik san'ati tarixidan	4

Kollokvium bo'yicha to'plash mumkin bo'lgan maksimal ball - **20 ball**

3. Musiqa nazariyasi (solfedjio)

Musiqiy tovush va uning xususiyatlari, musiqiy tizim tovushqatori. Musiqaviy soz, temperatsiyalangan soz. Tovushlarning harfiy tuzilmada ifodalanishi. Tovushlar, interval, akkordlar engarmonizmi. Nota yozuvi, nota cho‘zimlari va ularga qo‘yiladigan tovushlar cho‘zimini uzaytiruvchi qo‘shimcha belgilar, nota yozuvini qisqartirish Belgilari. Metr, Ritm, sinkopa, cho‘zimlarning turkumlanishi. Oddiy, murakkab, aralash va o‘zgaruvchan metrlar va o‘lchovlar. Oddiy va tarkibli intervallar. Diatonik va xromatik intervallar. Intervallarning engarmonik tengligi. Intervallarning aylanishi. Ohangdosh (konsonans) va noohangdosh (dissonans) intervallar. Alteratsiya. Lad. Tonallik. Turg’un va noturg’un tovushlar hamda ularning yechilishi. Major va minor ladi. Uchtovushlik va ularning aylanmalari. Septakkord va ularning aylanmalari. Og’ishma, modulyatsiya, transpozitsiya kabi mavzulardagi nazariy materiallarni bilish.

Major, minor, xalq lادلari tovushqatorlari, intervallar, uchtovushliklar va septakkordlar hamda ularning aylanmalarini berilgan tovushdan va ko‘rsatilgan tonallikda tuzib va kuylab berish. Kalmikov va Fridkin “Birovozli solfedjio” o‘quv qo‘llanmasidan berilgan kuy misolini notaga qarab kuylash. Interval, akkord, lad tovushqatorlarini tinglab aniqlash.

№	Musiqa nazariyasi (solfedjio) vazifalar turlari	ballar taqsimoti
1.	Nazariy materiallarni bilish.	0 - 10
2.	Major, minor, xalq lادلari tovushqatorlari, intervallar, uchtovushliklar va septakkordlar hamda ularning aylanmalarini berilgan tovushdan va ko‘rsatilgan tonallikda tuzish.	0 - 10
3.	Takt hissalarini qo‘l harakatini ko‘rsatib kuy misolini notaga qarab kuylash.	0 - 15
4.	Tinglab aniqlash.	0 - 15
Jami		50

Bu ishlarni baholash quyidagi tartibda amalga oshiriladi: cholg'uda ijro dasturi - **86 ball**, kollokvium - **20 ball**, musiqa nazariyasi (solfedjio) - **50 ball**.

Mazkur ta'lim yo'nalishida kasbiy (ijodiy) imtihonlarga qo'yiladigan maksimal ball - **156 ball**.

Ijodiy imtihonmi o'tkazish tartibi

60211500- Kasb ta'limi: cholg'u ijrochiligi ta'lim yo'nalishiga hujjat topshirgan abituriyent jadval asosida belgilangan kunlarda va tartibda ijodiy imtihon topshiradi. Imtihonlar yakka tartibda qabul komissiyasi tomonidan belgilangan vaqtda va joylarda o'tkaziladi.

Ijodiy ishni qabul qiladigan komissiya abituriyentdan ijro dasturi, bo'yicha imtihonni qabul qilib oladi, kollokvium o'tkazadi.

Ixtisoslik fanidan ijodiy imtihonlarda qatnashmagan abituriyentlar keyingi sinovlarga kiritilmaydi.

Apellyatsiya tartibi

Abituriyentlar tomonidan kasbiy (ijodiy) imtihon natijalari bo'yicha universitet qabul komissiyasining apellyatsiyalar bilan ishlash hay'atiga natijalar e'lon qilingandan kundan boshlab 24 soat davomida murojaat qilishlari mumkin. Murojaat mazmuni faqat o'zining ballari haqida bo'lsa qabul qilinadi, lekin boshqa abituriyentlar haqida yozilgan shikoyat arizalari qabul qilinmaydi.

